

GIFTED: inovativni pristupi u podsticanju darovitosti kod dece

PROJEKAT UVV

UDRUŽENJE VASPITAČA VOJVODINE (E10180497, RS)

UNIVERZA V MARIBORU (E10209163, SI)

KINDERBETREUUNGSEINRICHTUNG /KINDERVILLA (E10155772, AT)

Udruga Klikeraj (E10251625, HR) Croatia

Udruženje vaspitača Vojvodine je strukovna organizacija diplomiranih vaspitača osnovana 2005. godine u Novom Sadu. Ukupno broji oko 12000 članova, vaspitača iz predškolskih ustanova u Vojvodini. Udruženje je osnovano kao odgovor na uočenu potrebu vaspitača u predškolskim ustanovama za informisanjem, stručnim usavršavanjem, razmenom pedagoških iskustava, druženjem i strukovnim povezivanjem. Inicijator osnivanja je bilo Udruženje vaspitača južnobačkog okruga u saradnji sa vaspitačima i stručnim saradnicima predškolskih ustanova Vojvodine.

Cilj udruženja je da koordinira aktivnosti vaspitača Vojvodine na unapređivanju vaspitno-obrazovne prakse i društvene brige o deci, razvoju pedagoške nauke i zaštiti profesionalnih interesa, statusa i ugleda svojih članova. Glavni izvor finansiranja Udruženja vaspitača Vojvodine je članarina, koja omogućava organizovanje profesionalnih obuka za veliki broj nastavnika u svim institucijama. Udruženje saraduje sa svim visokim školama za obrazovanje vaspitača, Zavodom za unapređivanje vaspitanja i obrazovanja, Ministarstvom prosvete, Pedagoškim zavodom, Školskim upravama i fakultetima na kojima se obrazuju vaspitači, MENSOM, MODSom, Nacionalnim zajednicama u Vojvodini.

Zadaci Udruženja su:

- Doprinos stručnom usavršavanju vaspitača;
- Podsticanje istraživanja u oblasti prakse predškolskog vaspitanja;
- Razvijanje profesionalizma svojih članova i popularisanje predškolskog vaspitanja;
- Podsticanje razvoja predškolskog vaspitanja, veći obuhvat dece u ustanovama za društvenu brigu o deci i uticanje na poboljšanje uslova za njihov život i razvoj;
- Otvorenost za promene, omogućavanje dodira sa novim obrazovnim tehnologijama svojim članovima;
- Podsticanje konstruktivne pedagoške i društvene kritike u javnosti;
- Uticanje na kvalitet i sadržinu literature koja se odnosi na aktivnosti i rad sa decom organizovanim istupanjem kod nadležnih organa;
- Doprinošenje podizanju stručnog podmlatka vaspitača i popularizovanje poziva;
- Doprinošenje, podnošenjem inicijativa nadležnim organima, rešavanju statusnih i drugih pitanja svojih članova, kao što je ostvarivanje beneficiranog radnog staža i td;
- Razvijanje saradnje sa visokim školama za vaspitače, fakultetima, institucijama, srodnim naučnim i stručnim ustanovama u zemlji i svetu;

- Razvijanje saradnje sa udruženjima stručnih saradnika i medicinskih sestara, kao i drugim udruženjima vaspitača u zemlji i svetu;
- Unapređivanje rada sa decom sa posebnim potrebama – insistirajući na dodatnoj edukaciji kadra i stvaranju optimalnih uslova za realizaciju inkluzivnog programa u predškolskim ustanovama, kao što je smanjivanje normativa broja dece u inkluzivnim grupama.

Udruženje organizuje brojne forume, konferencije i okrugle stolove na temu darovitosti i kreativnosti dece. Takođe organizuju i stručne skupove gde vaspitači predstavljaju praktične aktivnosti rada sa darovitom decom kao i akreditovane obuke na ovu temu. Posebno važno za profesionalni razvoj vaspitača koji su članovi Udruženja je organizovanje stručnih skupova „Primeri dobre prakse“ na kojima vaspitači mogu pokazati primere dobre prakse i razmeniti iskustva što im može pomoći u poboljšanju nastave. Na ovim skupovima imaju mogućnost izlaganja na svim jezicima etničkih zajednica koje žive u Vojvodini. Udruženje je održalo pet seminara na temu „Jačanje digitalnih kompetencija vaspitača“ sa ciljem unapređenja digitalnih kompetencija i upotrebom informaciono-komunikacionih tehnologija u realizaciji vaspitno-obrazovnog procesa. U toku 2018. i 2019. godine organizovali su akreditovane programe „Razvijanje darovitosti kod dece predškolskog uzrasta“. Tribina koju su organizovali sa MENSOM i NCT pod nazivom „Daroviti i obrazovanje“ okupila je preko 400 vaspitača, učitelja, nastavnika, defektologa i ostalih stručnjaka koji se u svom radu susreću sa darovitim osobama, a tribina je bila akreditovana kao oblik stručnog usavršavanja zaposlenih u vaspitno-obrazovnim ustanovama u Republici Srbiji.

Akreditovani programi stručnog usavršavanja UVV odobreni od strane Pedagoškog zavoda imaju za cilj pripremu učesnika za primenu inovativnih metoda i razvoj ukupnih sposobnosti deteta, kako motoričkih tako i kognitivnih. Kroz ove programe: - jačamo didaktičko-metodičke kompetentnosti vaspitača za individualizaciju i angažovanje misaonih sposobnosti dece.

Projekat doprinosi inovativnim praksama u digitalnom dobu tako što razvija nove edukativne resurse, instrumente i pedagoške prakse u oblasti rada sa darovitom decom od najranijeg perioda uz primenu digitalnih tehnika (digitalno dostupnog sadržaja) u Austriji, Hrvatskoj, Sloveniji i Srbiji. Takođe, doprinosi profesionalnom razvoju zaposlenih u vrtićima kojima omogućava da u svom radu prepoznaju darovitost kod dece i prilagode svoj metod rada takvoj deci utičući time na primenu inkluzije i tokom najranijeg, predškolskog obrazovanja.

Projekat direktno doprinosi povećanju kvaliteta predškolskog obrazovanja i vaspitanja kroz podršku stručnom usavršavanju vaspitača, ali i u pogledu kreiranja i testiranja novih sadržaja kojima se podstiče jedinstven pristup svakom detetu, a time i njihova participacija.

Iako se proces inkluzije u predškolskom obrazovanju u poslednjoj deceniji promoviše u svim zemljama EU i u okviru podrške zemljama u procesu pridruživanja poput Srbije, puna primena koncepta nije zaživela. Iako se pod konceptom inkluzivnog obrazovanja podrazumeva kako podrška deci sa specifičnim obrazovnim potrebama tako i deci koja su darovita, nedovoljno pažnje je posvećeno otkrivanju i podršci darovitosti u najranijem uzrastu. Nedostaju obuke za vaspitače u pogledu jačanja njihovog znanja i veština u ovom segmentu rada, ali i instrumenti i materijali kojima bi se podržao proces otkrivanja i rada sa darovitom decom što su potvrdila mnoga

istraživanja pedagoške prakse. Vaspitači, nastavnici i stručni saradnici ne dobijaju dovoljna znanja o ovoj oblasti na svojim studijama, niti se u dovoljnoj meri obrazuju u njoj tokom rada, u okviru profesionalnog razvoja.

Projekat zato utiče na dve ciljne grupe – vaspitače (810) i roditelje (400) dece koja pohađaju predškolske ustanove u dosta uporedivim sistemima obrazovanja u odabranim zemljama.

Imajući sve navedeno u vidu, projekat teži ostvarenju sledećih ciljeva:

- 1) Jačanju kompetencija vaspitača za rad sa darovitim decom
- 2) Poboljšanju razumevanja koncepta inkluzivnog obrazovanja u ranom razvoju
- 3) Poboljšanju kvaliteta pružanja usluga obrazovanja i vaspitanja u vrtićima
- 4) Jačanju saradnje roditelja i vaspitača

Bavljenje ovom temom od velikog značaja je za posao vaspitača jer prepoznavanje darovitih i kreativnih i stvaranje podsticajnog okruženja u kojem će moći da razvijaju i nadograđuju svoje potencijale jeste velika odgovornost i izazov za vaspitače i uopšte za struku. Mogućnost da se identifikuju dečji potencijali i pruži adekvatna podrška svakom u skladu sa njegovim karakteristikama zavisi od razumevanja deteta, njegovog učenja i razvoja i građenja programa u skladu sa tim. Oblasti u kojima jačamo kompetencije praktičara odnose se na kontekst realnog programa i sagledavanje deteta i vlastitih uloga kroz filter komponenti koje konstruišu darovitost i kreativnost.

Projekat će težiti ostvarenju sledećih rezultata tokom implementacije i na kraju projekta:

- 1) Kreiranom instrumentu za prepoznavanje darovite dece za vaspitače
- 2) Razvijenom Priručniku za vaspitače o pedagoškim praksama u radu sa darovitim decom i njihovim roditeljima
- 3) Razvijenim didaktičkim igrama za decu predškolskog uzrasta kojima se podstiče dalji razvoj uočene darovitosti i svesnost deteta i roditelja o postojanju darovitosti i njenom značaju u daljem razvoju deteta
- 4) Razvijenim kursom/obukom o prepoznavanju kreativnosti i darovitosti kod dece (za vaspitače i roditelje) dostupnim i preko Moodle platforme

Udruženje vaspitača Vojvodine je inicijator osnivanja EPOC tima u Srbiji koji predstavlja tim stručnjaka iz oblasti obrazovanja sertifikovanih za primenu EPoC testa čijom primenom se pomaže školama i predškolskim ustanovama da pruže adekvatno i kvalitetno obrazovanje, identifikujući potencijalno kreativne u funkciji podsticanja učenja.

Aktivnosti implementacije na projektu su:

- 1) Uvodni sastanaka rukovodioca – Uži projektni tim
- 2) Nacrt Osnovne studije u oblasti kako bi se proverili i uporedili postojeći podaci po zemljama
- 3) Testiranje instrumenta za identifikovanje darovite dece sa vaspitačima (priprema, sprovođenje, evaluacija)
- 4) Testiranje didaktičkih igrica sa vaspitačima i roditeljima (priprema, sprovođenje, evaluacija)
- 5) Akreditacija kursa (priprema i podnošenje u skladu sa nacionalnim pravilima i specifičnostima)

6) Organizacija i izvođenje KPR obuka

7) Sprovođenje Moodle kursa

8) Aktivnosti (medijske) promocije

Aktivnosti menadžmenta na projektu su:

a) Uvodni sastanak/kick off sa ciljem da se projekat predstavi i definišu se okviri zadataka i odgovornosti, kao i da se podigne entuzijazam u odnosu na viziju i ciljeve rada, postavbe očekivanja, definiše komunikacija, upoznaju se partneri i organizacije iz kojih dolaze malo bliže (priprema sastanka, komunikacija sa partnerima, priprema i štampanje materijala, priprema prezentacija i sl.)

b) Unutrašnja diseminacija i spoljna diseminacija (predlog plana po partneru)

c) Sastanci tima za praćenje i evaluaciju (organizacija, sprovođenje, izveštavanje) – na svakih 6 meseci

d) Sastanci stručnih timova za kreiranje IO

e) Sastanci Užeg projektnog tima radi: prikupljanja informacija i diseminacije među partnerima o napretku na projektu i novim mogućnosti; predloga korektivnih mera

Tokom trajanja projekta, partneri će se redovno sastajati i viđati i saradivati putem konferencijskih poziva (npr. ZOOM ili Majkrosoft tim). Međutim, 4 živa sastanka će biti organizovana tokom procesa pripreme pedagoških i didaktičkih resursa, po jedan u Novom Sadu, Osijeku, Mariboru i Insbruku. Sastanci će biti organizovani u formi 2-dnevnih interaktivnih radionica sa studijskim posetama predškolskim ustanovama u tim gradovima radi upoznavanja sa njihovim načinom rada, pedagoškim praksama u podsticanju darovitosti i kreativnosti i radi umrežavanja i ostvarivanja profesionalnih kontakata među vaspitačima. Takođe svaka radionica će u izvesnoj meri (1-2 sesije) biti posvećena projektnom menadžmentu, informisanju o tekućim pitanjima i savladavanju određenih veština koje su nam potrebne, npr. pred pisanje izveštaja, Univerzitet u Mariboru će kao partner sa više iskustva pripremiti jednu sesiju na radionici, na kojoj ćemo svi uvežbavati kako se priprema projektni izveštaj u zvaničnoj formi. Svaku radionicu i ceo studijski boravak u tom gradu, organizovaće partner iz tog grada.

Program radionice će zajednički pripremiti domaćin i koordinator UVV. Domaćin će facilitirati radionicu zajedno sa koordinatorom iz UVV, i biće zadužen za logistička pitanja (beleške i izveštaj sa radionice, lista za upisivanje, sertifikat za učesnike radionice, fotografisanje, poseta vrtićima i drugo). Učesnike radionica biraće sami partneri u skladu sa unutrašnjom organizacijom i raspodelom uloga unutar projektnog tima.

Prva radionica će biti održana u Novom Sadu u oktobru 2020. godine po početku projekta. Ovo će biti prvo živo viđanje partnera. Tema radionice biće kreiranje instrumenta za prepoznavanje darovitosti (IO1) ali i razgovor o strukturi i sadržaju priručnika za vaspitače (IO2), raspodeli uloga i organizovanje timskog rada kako bi se došlo do predviđenih rezultata. Na radionici će partneri razviti planove rada i raspodeliti zaduženja u vezi sa instrumentom i priručnikom i dogovoriti rokove i način međusobno komunikacije tokom izrade ovih materijala.

Druga radionica biće organizovana u Insbruku u februaru 2021. godine. Do ove radionice se očekuje da instrument za vaspitače već bude spreman i testiran. Tema radionice biće podela

iskustava o testiranju instrumenta za prepoznavanje darovitosti (IO1), dalja razrada priručnika za vaspitače (IO2), i priprema za početaka rada na kreiranju didaktičkih igara (IO3).

Treća radionica biće održana u Osijeku u maju 2021. godine. Tema radionice biće podela iskustava o testiranju priručnika za vaspitače za prepoznavanje darovitosti (IO2), početak rada na kreiranju didaktičkih igara (IO3) i priprema za početak rada na kreiranju obuke za vaspitače (IO4). Na ovom sastanku Udruga Klikeraj će upoznati partnere sa svojim radom na didaktičkim igrama za decu i mogućnostima koje su oni kao specijalizovana udruga za igre razvili tokom proteklih godina. Kreativni voditelji radionica iz Klikeraja će facilitirati ovu radionicu u pravcu razvoja didaktičkih igara za podsticanje darovitosti.

Četvrta radionica biće održana u Mariboru u septembru 2021. Do tada se očekuje da partneri objave priručnik za vaspitače i da didaktičke igre budu izrađene i predstavljene partnerima. S tim u vezi, tema radionice bi trebalo da bude podela iskustava o priručnika za prepoznavanje darovitosti (IO2), predstavljanje didaktičkih igara i njihove upotrebe i testiranje igara od strane projektnih partnera (IO3) i početak rada na kreiranju obuke za vaspitače (IO4). Na radionici će učesnici dogovoriti plan rada i rokove i kako će koji partner akreditovati svoju obuku za vaspitače. Takođe će se razgovarati i o registrovanju igre kao didaktičkog sredstva u predškolskim ustanovama i o drugim logističkim pitanjima u vezi prava korišćenja igre kao otvorenog i dostupnog resursa. Na ovom sastanku ćemo početi obuku o sastavljanju projektnog izveštaja „interim report“.

Monitoring aktivnosti na projektu sprovodi tim sa po jednim predstavnikom iz svake partnerske organizacije (koji ima reference u bavljenju aktivnostima osiguranja kvaliteta na projektima, ili monitoringom ili evaluacijom) koji će predvoditi partner iz Austrije usled dosadašnjeg iskustva u rad na sličnim projektima. Ovaj tim će imati Skype sastanke na mesečnom nivou radi razmene podataka sa članovima, dok će pripremati izveštaj za Uži projektni tim na svaka 4 meseca.

Zadatak tima će biti da prati sprovođenje svih projektnih aktivnosti (uključujući i aktivnosti upravljanja projektom), a na osnovu detaljnog plana rada koji je usvojen na uvodnom sastanku sa listom indikatora koji će se meriti kako bi se pratio napredak u radu, odnosno osigurao željeni, ali i očekivani nivo kvaliteta s obzirom na procenjene kapacitete partnera.

Instrumenti kojima će se vršiti monitoring uključuju upitnike za osoblje, izveštaje o napretku, praćenje broja poseta i aktivnosti preuzimanja na web sajtovima partnera, dokazi o održanim sastancima i diseminacionim događajima – broj učesnika, zadovoljstvo korisnika, izveštaji i zapisnici sa događaja. Finansijski izveštaji i preseki potrošnje će biti korišćeni u praćenju, kontroli budžeta. Evaluaciju će sprovoditi nezavisna lica angažovana da sačine metodologiju ispred svake organizacije i njome se rukovode u 6-mesečnim evaluacionim izveštajima. Vid formativne evaluacije je neophodan kako bi se dobilo na kvalitetu projektnih rezultata. Evaluacija projektnih rezultata će se raditi na osnovu postavljenih indikatora za merenje ostvarenosti ciljeva na projektu i to u pogledu poštovanja rasporeda urađenog, kao i kvaliteta rezultata. Ovi indikatori uključuju:

- broj i strukturu projektnih timova (stručnih timova, kvaliteta, koordinacije.) kao i da li su usvojili planove za sprovođenje projekta – koliko njih i koji je stepen sprovođenja

- broj sastanaka koji se dešavaju uživo kao i ukupan broj virtuelnih sastanaka i učesnika, učestalosti sastanaka
- broj internih diseminacionih aktivnosti (npr. seminara, info sesija)
- broj komentara, reakcija na kreirane sadržaje u okviru IO (u odnosu na korisnike, kao i dobijene u konsultacijama sa pridruženim organizacijama)
- broj kreiranih novih sadržaja u okviru IO, njihovog preuzimanja internog i eksternog
- zadovoljstvo korisnika ovim materijalima (anketa, online feedback)
- zadovoljstvo vaspitača i roditelja novim pedagoškim pristupom
- broj dece koja su ušla u kategoriju darovite dece nakon kreiranja instrumenta identifikacije
- broj i tip učesnika na ME
- broj roditelja i vaspitača uključenih u testiranje kreiranih materijala
- broj informisanih osoba o projektu i rezultatima
- broj i tip medijskih aktivnosti (članaka u novinama, na internetu, objava za medije, TV i radio gostovanja)

Projekat će nastojati da uspostavi dobru i blagovremenu komunikaciju sa svim partnerima i kreira ambijent u kome prijatno raditi, kao i govoriti otvoreno o suočavanju sa izazovima.

Time će kao i dobro organizovanoj strukturi i ravnopravnoj podeli zaduženju u skladu sa afinitetima partnera biti smanjen nivo stresa i omogućen rasterećeniji rad, izbegavanje kašnjenja, smanjenje potreba za promenama i korekcijama budžeta. Ipak, ukoliko do toga dođe, zahtevi stručnih timova, odnosno monitoring tima će se uvažiti uz poštovanje pravila donatora u tim okolnostima. Može takođe i doći do zamene uloge partnera usled nepredviđenih događaja o čemu će se odluka donositi na Užem sastanku projektnog tima (rukovodioci) i to prostom većinom glasova. Svi interpersonalni konflikti unutar timova ili van njih biće rešavani uz pomoć medijatora. Ozbiljniji konflikti će biti definisani i rešavani prema sporazumima na projektu. Težiće se postizanju konsenzusa prilikom glasanja.

Aktivnosti upravljanja projektom (kreiranje ugovora, opisa posla projektnih timova, kreiranje materijala za upravljanje, upoznavanje sa procesima monitoringa i evaluacije...) predstavljaju osnov za efikasnu saradnju među partnerima, i kreiranje odnosa poverenja. Njima se omogućava horizontalno učenje među partnerima, ali i nesputani rad na kreiranju svih suštinski rezultata kojima se ostvaruju projektni ciljevi.

Vertikalne aktivnosti na projektu (istraživanje za osnovnu studiju, upitnici za roditelje i vaspitače radi procene situacije u oblasti i njihovog viđenja instrumenta za identifikaciju, darovitosti, organizovanje radionica (TPM), prilagođavanje kursa Moodle platformi, i dr.) su vezane za rezultate kreiranje i testiranje novih sadržaja u radu sa darovitom decom i to uz aktivno uključivanje vaspitača i nastavnike u obe aktivnosti čime se omogućava nastanak 4 projektna IO:

- 1) Kreiranjem instrumentu za prepoznavanje darovite dece za vaspitače
- 2) Razvijenom Priručniku za vaspitače o pedagoškim praksama u radu sa darovitom decom i njihovim roditeljima

3) Razvijenim didaktičkim igrama za decu predškolskog uzrasta kojima se podstiče dalji razvoj uočene darovitosti i svesnost deteta i roditelja o postojanju darovitosti i njenom značaju u daljem razvoju deteta

4) Razvijenim kursom/obukom o prepoznavanju kreativnosti i darovitosti kod dece (za vaspitače i roditelje) dostupnim i preko Moodle platforme

Ovi rezultati se direktno vezuju za ostvarivanje projektnih ciljeva:

- Jačanju kompetencija vaspitača za rad sa darovitom decom
- Poboljšanju razumevanja koncepta inkluzivnog obrazovanja u ranom razvoju
- Jačanju saradnje roditelja i vaspitača

Aktivnosti diseminacije projektnih rezultata (interne – prezentacije, info sesije, seminari unutar partnerskih organizacija i eksterne – prema identifikovanim stakeholderima na lokalnom i nacionalnom nivou – putem društvenih mreža, članstva u organizacijama/mrežama, konferencijama, kao i EU nivou, a uz pomoć međunarodnih platformi) čine projektne rezultate dostupnim i upotrebljivim za širu populaciju i utiču na dugoročni uticaj projekta koji se ogleda u poboljšanju kvaliteta pružanja usluga obrazovanja i vaspitanja u vrtićima širom zemalja učesnica.

Saradnja na projektu će se odvijati putem podele rada i odgovornosti, jasnih linija izveštavanja i dobre, pravovremene komunikacije. Kad je moguće, sastanci uživo – TPM će biti povezani sa ME kako bi se omogućilo fizičko prisustvo članova timova iz drugih zemalja što može biti korisno za proces diseminacije projektnih rezultata.

Na nivou projekta Uži projektni tim sastavljen od predstavnika rukovodioca projekta svih institucija donosi strateške odluke o izmenama, usvajaju izveštaja monitoringa i evaluaciju, i sl. Monitoring tim i tim evaluatora u kojima su predstavnici takođe svih partnera vode računa o kontroli kvaliteta na projektu kako u pogledanju upravljanja, tako i u smislu rezultata i očekivanog uticaja. Uži projektni tim ostvaruje direktnu saradnju i sa predstavnicima organizacija koje učestvuju u savetodavnoj ulozi na projektu.

Komunikacija se odvija kako interno, tako i eksterno, u skladu sa dobrim praksama i ugovornim obavezama partnera. Kanali komunikaciju su najčešće Viber grupe, Skype konferencije, email – za slanje nacрта i konačnih verzija materijala i/ili vesti na projektu

Projektni tim će koristiti eTwinning platformu da informiše korisnike platforme o projektu i projektnim rezultatima kao i da povećaju svoju vidljivost na eTwinning platformi i mogućnost za uspostavljanje novih partnerstava sa organizacijama koje žele da se bliže upoznaju sa našim radom na ovom projektu.

Instrument za prepoznavanje darovitosti je zamišljen kao upitnik koji će vaspitači koristiti u radu sa decom u predškolskim ustanovama i u praćenju njihovog napretka odnosno ispoljavanja kreativnog potencijala. Instrument će vaspitač koristiti za svako dete i u njemu beležiti određena zapažanja u vezi sa kreativnim potencijalom koje dete ispoljava i darovitošću. Instrument bi trebalo da upućuje vaspitača na realizaciju određenih aktivnosti sa decom, i indikatore darovitosti

koje vaspitač treba da primeti kod deteta i zabeleži u instrument. Instrument bi trebalo da sadrži i objašnjenje kombinacije različitih indikatora i opiše uočeni kreativni potencijal.

Instrument bi trebalo da ima 3 verzije koje odgovaraju vrtičkoj grupi, tako da jedna verzija bude za mlađu vrtičku grupu, jedna za srednju i jedna za stariju vrtičku grupu.

Instrument je namenjen vaspitačima koji rade sa decom uzrasta od 3-6 godina. Svrha instrumenta je da vaspitaču ponudi alat za praćenje razvoja darovitosti i kreativnosti kod deteta od najranijeg vrtičkog uzrasta do završetka predškolskog perioda. U širem smislu, instrument treba da omogući saznanja zasnovana na podacima o kreativnom potencijalu njihovog deteta i uputi ih i veštine i talente koje treba snažnije podsticati kod deteta kako bi dete u periodu odrastanja i razvoja moglo da u punoj meri koristi svoj potencijal.

Ovakav instrument je inovativan jer u našoj praksi naši vaspitači ne koriste nikakve instrumente i alate u prepoznavanju i podsticanju darovitosti kod dece, već se oslanjaju na čulna zapažanja. Inovativnost ovakvog instrumenta leži i u činjenici da će on nastati u saradnji između akademskog sektora i vaspitača - praktičara, kombinovanjem naučnih saznanja praktičnih iskustava iz vrtića.

Očekuje se da primena instrumenta doprinese boljem razumevanju kreativnog potencijala kod dece i boljoj identifikaciji te boljem informisanju i pravilnijem upućivanju roditelja u potencijalne pravce i mogućnosti za dalji razvoj darovitosti i talenata kod dece. Na taj način će se deca bolje usmeravati u one edukativne, umetničke, sportske, naučne i druge aktivnosti u kojima bi mogla da u najvećoj meri ispolje svoj talenat.

Instrument će se primeniti u 4 partnerske zemlje i mogao bi se primeniti u bilo kojoj zemlji i bilo kom vrtiću jer ne postoje posebni zahtevi niti troškovi za njegovu upotrebu. Verzija instrumenta na engleskom i nacionalnim jezicima biće javno dostupna na web prezentacijama partnerskih institucija kao i na platformi sa rezultatima Erasmus+. Takođe, preko mreže udruženja vaspitača u partnerskim zemljama i širom Evrope, ponudićemo instrument vaspitačima u svim zemljama sa kojima naša udruženja saraduju.

Pripremu ovog instrumenta vodiće Udruženje vaspitača Vojvodine, uz učešće i aktivan doprinos svih partnera. U kreiranju instrumenta, primenićemo sledeći pristup:

- 1) formiranje međunarodnog interdisciplinarnog stručnog tima, podela zaduženja i uloga
- 2) definisanje forme i strukture instrumenta, ciljeva i željnih ishoda
- 3) definisanje indikatora za svaku starosnu grupu
- 4) definisanje uputstva za interpretaciju indikatora i kombinacije indikatora
- 5) konstruisanje instrumenta
- 6) testiranje instrumenta na uzorku od 40 vaspitača, pri čemu ćemo u svakoj zemlji testirati uzorak od 10 vaspitača
- 7) razmena iskustava i saznanja iz testiranja na nivou interdisciplinarnog stručnog tima, i kreiranje finalne verzije instrumenta na svim partnerskim jezicima i na engleskom jeziku

Instrument će biti kreiran na kombinacijom akademskih saznanja iz sfere nauke i praktičnih znanja iz prakse vaspitača. Instrument će biti testiran na indikativnom uzorku vaspitača kako bi se identifikovale i otklonile slabosti i nedostaci i dobila finalna varijanta koju vaspitači razumeju,

jednostavno umeju da koriste i smatraju relevantnim i korisnim alatom u radu sa darovitim decom. Priručnik za vaspitače o dobrim pedagoškim praksama za podsticanje darovitosti o kreativnosti je inovativan pomoćni materijal koji će vaspitači koristiti u svom dnevnom radu sa decom u predškolskoj ustanovi. Ispitivanje potreba koje su partnerske organizacije sprovele u pripremi ovog projekta, govori da vaspitači u svom dnevnom radu sa decom ne koriste nikakva pomagala niti stručnu literaturu u vezi sa podsticanjem kreativnosti i darovitosti dece. Ispitivanje pokazuje da vaspitači smatraju da je ova tema u vaspitanju dece važna, tokom školovanja su se susreli sa temom darovitosti, ali većina vaspitača ne može da navede primer metode ili vežbe za podsticanje darovitosti. Takođe, većina vaspitača nije navela ni jedan izvoz u literaturi koji bi preporučili drugim vaspitačima za korišćenje u dnevnom radu sa darovitim decom. Zato je stanovište projektnog tima da će vaspitači u sve 4 zemlje sa velikom pažnjom i interesovanjem pratiti ovaj projekat i rezultate koje sa njima budemo podelili.

Priručnik će imati formu uputstava ili vodiča, jer će vaspitača upoznati sa određenim činjenicama i saznanjima, a zatim ga upućivati kako da te činjenice primeni u radu sa decom u cilju identifikovanja kreativnog potencijala i podsticanja darovitosti. Vodič će vaspitača detaljno upoznati sa značenjem indikatora darovitosti u različitim uzrastima, i kako te indikatore interpretirati kada se jave istovremeno sa drugim indikatorima. Takođe će vaspitača upućivati na dobre prakse u vezi sa razvojem talenata u predškolskim ustanovama, koje su identifikovane u partnerskim zemljama. Priručnik će se koristiti zajedno sa instrumentom, i biće teoretska dopuna upotrebi instrumenta.

Priručnik će biti namenjen za dnevnu upotrebu u predškolskoj ustanovi i po tome će biti inovativan, ako i po samom sadržaju i nameni jer nam je ispitivanje vaspitača pokazalo da većina vaspitača ne ume da navede ni jedan izvor iz literature koji bi preporučio drugim vaspitačima za dnevnu upotrebu u radu sa darovitim decom.

Priručnik će biti objavljen na jezicima partnera kao elektronska publikacija, kao i na engleskom jeziku. Vodič će biti opšte primenjiv za rad sa decom uzrasta od 3 - 6 godina u svim socijalnim i institucionalnim kontekstima.

Pripremu priručnika će voditi partner iz Austrije KINDERVILLA uz aktivnu participaciju stručnih saradnika svih partnera. Dogovorili smo se da ovu aktivnost koordinira partner iz Austrije zbog njihovog potvrđenog kapaciteta da u zadatim vremenskim rokovima i precizne instrukcije vode složene razvojne procese u kojima učestvuje više saradnika i u kojima uspešnost rada jednih zavisi od efikasnosti rada drugih. S tim u vezi, zajedno sa KINDERVILLA smo dogovorili sledeći pristup:

1) Biće formiran tim istraživača i autora koji će raditi na priručniku i na pomoćnim istraživanjima i ispitivanjima. Zajedno sa timom autora biće formiran tim urednika priručnika i tim recenzenata. U timu urednika koji će brojati 4 člana, biće i autori i istraživači koji će učestvovati u pisanju sadržaja, i oni će sagledati celokupan sadržaj priručnika integralno kao celinu.

Tim recenzenata činiće stručni saradnici iz akademske zajednice i predškolskih ustanova (2 po partneru), koji neće učestvovati u pisanju priručnika, već će ga samo recenzirati.

2) Definisaće se struktura priručnika i sadržaj za razradu

3) Kreiraće se instrument za mapiranje dobrih pedagoških praksi u predškolskim ustanovama i uputiće se na adrese po 100 vaspitača radi prikupljanja informacija o radu sa darovitim decom. Svrha ove aktivnosti jeste da identifikuje načine kako vaspitači podstiču darovitost u nedostatku konkretnih uputstava i da se dobre prakse promovišu i kroz priručnik.

4) Svaki partner će pripremiti povratnu informaciju u formi istraživačkog izveštaja i proslediti je u odgovarajućoj formi urednicima priručnika.

5) Istovremeno tim autora će pripremiti delove priručnika u skladu sa raspodelom uloga i zadataka i dostaviti u dogovorenim intervalima svoje delove urednicima priručnika.

6) Urednici priručnika će pripremiti integralni tekst priručnika na engleskom i poslati ga recenzentima da pogledaju i pripreme recenzije.

7) Finalne verzije priručnika će pripremiti svaki projektni partner na svom jeziku i objaviti kao e-priručnik.

Didaktičke igre su neophodne u svakodnevnom radu sa decom. U okviru ovog projekta, udruga Klikeraj iz Osijeka specijalizovana za osmišljavanje didaktičkih igara za decu, vodiće projektni tim koji će kreirati didaktičke igre za podsticanje darovitosti.

Didaktičke igre biće kreirane u 3D obliku - od kartona, drveta, platna i drugih prirodnih materijala, u zavisnosti od dizajna koji osmisle stručni saradnici iz Klikeraja, Udruženja vaspitača Vojvodine, Univerziteta u Mariboru i vrtića Kindervilla.

Didaktičke igre će biti namenjene deci predškolskog uzrasta u vrtićima u Srbiji, Hrvatskoj, Sloveniji i Austriji, koja će kroz igru demonstrirati svoje kreativne potencijale i darovitost. Igre će posredno biti namenjene i vaspitačima, jer će vaspitači igre koristiti da prate indikatore darovitosti kod dece.

Inovativni aspekt igara ogleda se u činjenici da će igre biti kreirane na osnovu indikatora darovitosti, tako da omogućće da se upotrebom igre ispolji određeni indikator kreativnog potencijala.

Didaktičke igre će biti dostupne i namenjene svoj deci, i u tom pogledu će imati univerzalni karakter i primenjivost u svakom socijalnom i institucionalnom okruženju.

Za kreiranje igara biće zadužena udruga Klikeraj iz Osijeka. Pristup koji će tim zauzeti u realizaciji ove aktivnosti, ogleda se u sledećem:

- 1) Definisavanje tima, uloga tima, i raspodela zaduženja
- 2) Predavanje udruge Klikeraj kako se kreiraju didaktičke igre
- 3) Izbor indikatora kreativnosti i darovitosti prema kojima će biti dizajnirane igre
- 4) Osmišljavanje dizajna igre, algoritma ispoljavanja i zaključivanja
- 5) Kreiranje tehničkog dizajna igre
- 6) Proizvodnja uzorka igre
- 7) Testiranje uzorka igre
- 8) Analiza i zaključivanje, i kreiranje završnog dizajna igre
- 9) Kreiranje uputstava za upotrebu igre
- 10) Administrativno tehničke radnje - izdavanje sertifikata o open source upotrebi igre

Udruga klikeraj biće zadužena za koordiniranje tima u kojem će svaki partner imati svoju ulogu i za idejno i tehničko rešenje igre, proizvodnju uzorka i pripremu uputstava. Uloga partnera će biti veoma važna u izboru indikatora kreativnosti i darovitosti prema kojima će biti dizajnirane igre, osmišljavanju dizajna igre i algoritma ispoljavanja i zaključivanja, ako i u analizi probne upotrebe igre. Partneri će takođe učestvovati u pripremi uputstava za igru kao i u prevodu uputstava na svoje nacionalne jezike.

Obuka o prepoznavanju darovitosti dece spada u red obuke stručnog usavršavanja vaspitača za sticanje novih znanja i ovladavanje novim veštinama primenjivim u radu vaspitača u predškolskoj ustanovi. Stručno usavršavanje vaspitača je u svim partnerskim zemljama obaveza propisana zakonom. U analizi dostupnih obuka stručnog usavršavanja, obuke u oblasti podsticanja darovitosti se pojavljuju veoma retko u ponudi, zato što u toj oblasti ima najmanje materijala za učenje i obučavanje. S tim u vezi, ovaj projekat će doprineti da se broj dostupnih obuka sa relevantnim sadržajem u oblasti podsticanja darovitosti poveća kao i da se materijali za obučavanje načine dostupnima vaspitačima.

Obuka će biti pripremljena u 2 varijante - kao obuka koja se izvodi u formi direktnog seminara (aktivna obuke) i kao obuka koja se izvodi na daljinu preko Moodle platforme. obuku će činiti sinopsis koji će biti pripremljen u formularima ustanove zadužene za akreditaciju obuke (naziv, ciljevi, ishodi učenja, moduli, metodološke celine, trajanje, test, sertifikat, i drugi elementi) i materijali za učenje. Obuka će se u metodici rada oslanjati na priručnik za vaspitače kao literaturu i na didaktičke igre koje ćemo kreirati u ovom projektu.

Ciljna grupa ove obuke su prevashodno vaspitači koji žele da razviju svoje veštine rada sa darovitim decom. Druga ciljna grupa su vaspitači koji žele da ovu obuku realizuju kao edukatori. Obuku će vaspitači i edukatori iz partnerskih organizacija kao i iz partnerskih vrtića i udruženja vaspitača akreditovati kod svojih ustanova, nakon čega će početi realizacija obuka sa vaspitačima. Očekujemo da uticaj ove obuke bude značajan, jer je interesovanje vaspitača za rad sa darovitim decom veoma veliki a relevantnih obuka ima veoma malo. S tim u vezi, očekujemo da ova obuka doprinese unapređenju pedagoškog rada vaspitača sa darovitim decom, da se temi darovitosti da više prostora u pedagoškom radu, i da se kod roditelja poveća zadovoljstvo u pogledu podsticanja posebnih talenata kod njihove dece u predškolskim ustanovama.

Ova obuka nema nacionalni niti kulturološki predznak, već snažan pedagoški predznak, pa je kao takva opšteprimenjiva u svim nacionalnim, kulturnim i pedagoškim okruženjima i može se jednostavno izvoditi u svim zemljama u kojima postoji interesovanje za rad sa darovitim decom.

Za koordinaciju ovog materijala zadužen je Pedagoški fakultet Univerziteta u Mariboru, a svi drugi partneri će aktivno učestvovati u kreiranju obuke u skladu sa smernicama koje budu dolazile od Univerziteta u Mariboru. Pristup koji će tim imati u pripremi obuke jeste sledeći:

- 1) Formirati interdisciplinarni stručni tim od stručnih saradnika iz sve 4 zemlje
- 2) Formirati nacionalne timove stručnih saradnika koji će raditi na procesu kreiranja i akreditovanja obuke kod svojih ustanova
- 3) Definisati okvir za razvoj obuke u skladu sa nacionalno-specifičnim akreditacionim standardima

- 4) Razviti elemente obuke prema nacionalno-specifičnim standardima
- 5) Izvršiti harmonizaciju obuka uz meri koja ne odstupa od nacionalno-specifičnih kriterijuma akreditacije
- 6) Testirati obuku na uzorku od 40 vaspitača , 10 po zemlji
- 7) Kreirati završne verzije i materijale za akreditaciju
- 8) Kreirati obuku u Moodle platformama Univerziteta u Mariboru i Udruženja vaspitača Vojvodine
- 9) Sprovesti postupak akreditacije
- 10) realizovati obuke sa vaspitačima uz evaluaciju i praćenje;

Prvu projektnu konferenciju održaće partner iz Slovenije. Na konferenciji će biti najmanje 20 učesnika uključujući vaspitače, roditelje, upravnike vrtića i predstavnike lokalne gradske vlasti koji su zaduženi za predškolsko vaspitanje. Svrha konferencije je da im se predstave inovativni pristupi u podsticanju kreativnosti i darovitosti kod dece, do kojih smo došli tokom ovog projekta. Biće predstavljeni:

a) instrument za prepoznavanje darovitosti - učesnici će imati prilike da isprobaju instrumente i uz pratnju profesora Univerziteta u Mariboru analiziraju kako taj instrument pomaže vaspitaču da prepozna darovitost kod deteta.

b) Priručnik za vaspitače o dobrim pedagoškim praksama za podsticanje darovitosti o kreativnosti - učesnici će imati prilike da se detaljno upoznaju sa sadržajem i odlomcima priručnika za vaspitače i budu upućeni gde priručnik mogu preuzeti u digitalnoj formi.

c) Didaktičke igre za podsticanje darovitosti i kreativnosti - učesnici će imati prilike da se upoznaju i isprobaju novokreirane igre i didaktička sredstva koja nastavnici i roditelji mogu koristiti u radu i igri sa decom i na taj način podsticati kod dece kreativnost i darovitost. Na konferenciji će prisutnim predškolskim ustanovama biti doniran jedan broj tih didaktičkih igara.

d) Obuka o prepoznavanju darovitosti i podsticanju kreativnosti kod dece - učesnicima će biti predstavljen kurikulum obuke za podsticanje darovitosti i kreativnosti kod dece i mogućnost da vaspitači i roditelji tu obuku pohađaju virtuelno preko Moodle platforme Univerziteta u Mariboru. Konferencija će biti evaluirana od strane učesnika tako što će biti zamoljeni da popune evaluacioni formular. Ovaj formular će nastojati da istraži zadovoljstvo učesnika konferencijom u pogledu:

a) relevantnosti i korisnosti sadržaja, b) relevantnosti i pristupa prezentera i predavača, c) prostora i organizacije. Iz ovako postavljene evaluacije moći ćemo da naučimo šta je u realizaciji konferencije bilo dobro a koje segmente naredni put treba pripremiti sa više pažnje. Od učesnika će se u listi za upisivanje tražiti i saglasnost da se fotografije i audiovizuelni materijali sa konferencije mogu koristiti u objavama i promociji.

Očekujemo da se vaspitači i roditelji sa konferencije vrate sa novim saznanjima i podstaknuti da koriste instrument, priručnik i didaktičke materijale u daljem radu sa darovitom decom.

Takođe očekujemo da nakon konferencije, uprave vrtića i lokalna samouprava budu podstaknuti da angažuju dodatne resurse i snabdeju predškolske ustanove sa didaktičkim igrama koje podstiču darovitost.

Kratak izveštaj sa konferencije zajedno sa linkovima ka resursima za učenje i usavršavanje koje smo prezentovali, i fotografijama, prosledićemo ciljanoj javnosti u Sloveniji, u koju spadaju predškolske ustanove iz drugih gradova i mesta, udruženja vaspitača, pružaoci obuke stručnog usavršavanja za vaspitače, kao i druge visokoškolske ustanove koje obrazuju kadar za predškolsko vaspitanje, sa ciljem da se informišu o događaju i resursima koje smo prezentovali, i bliže se upoznaju sa resursima na priloženim linkovima.

Drugu projektnu konferenciju održaće Udruženje vaspitača Vojvodine u formi svoje godišnje konferencije za vaspitače 2022 godine. Na konferenciji će biti preko 100 učesnika uključujući vaspitače iz različitih vojvođanskih predškolskih ustanova, predstavnice Saveza udruženja vaspitača Srbije, roditelje, rukovodioce vrtića i predstavnike lokalne gradske vlasti i Pokrajinskog sekretarijata koji su zaduženi za predškolsko vaspitanje, kao i predstavnici akademskog sektora. Svrha konferencije je da im se predstave inovativni pristupi u podsticanju kreativnosti i darovitosti kod dece, do kojih smo došli tokom ovog projekta.

Biće predstavljeni:

a) instrument za prepoznavanje darovitosti - učesnici će imati prilike da isprobaju instrumente i uz pratnju stručnih saradnika i vaspitača iz UVV analiziraju kako taj instrument pomaže vaspitaču da prepozna darovitost kod deteta.

b) Priručnik za vaspitače o dobrim pedagoškim praksama za podsticanje darovitosti o kreativnosti - učesnici će imati prilike da se detaljno upoznaju sa sadržajem i odlomcima priručnika za vaspitače i budu upućeni gde priručnik mogu preuzeti u digitalnoj formi.

c) Didaktičke igre za podsticanje darovitosti i kreativnosti - učesnici će imati prilike da se upoznaju i isprobaju novokreirane igre i didaktička sredstva koja nastavnici i roditelji mogu koristiti u radu i igri sa decom i na taj način podsticati kod dece kreativnost i darovitost. Na konferenciji će prisutnim predškolskim ustanovama biti doniran jedan broj tih didaktičkih igara.

d) Obuka o prepoznavanju darovitosti i podsticanju kreativnosti kod dece - učesnicima će biti predstavljen kurikulum obuke za podsticanje darovitosti i kreativnosti kod dece i mogućnost da vaspitači i roditelji tu obuku pohađaju virtuelno preko Moodle platforme Udruženja vaspitača Vojvodine.

Konferencija će biti evaluirana od strane učesnika tako što će biti zamoljeni da popune evaluacioni formular. Ovaj formular će nastojati da istraži zadovoljstvo učesnika konferencijom u pogledu: a) relevantnosti i korisnosti sadržaja, b) relevantnosti i pristupa prezentera i predavača, c) prostora i organizacije. Iz ovako postavljene evaluacije moći ćemo da naučimo šta je u realizaciji konferencije bilo dobro a koje segmente naredni put treba pripremiti sa više pažnje. Od učesnika će se u listi za upisivanje tražiti i saglasnost da se fotografije i audiovizuelni materijali sa konferencije mogu koristiti u objavama i promociji.

Očekujemo da se vaspitači i roditelji sa konferencije vrate sa novim saznanjima i podstaknuti da koriste instrument, priručnik i didaktičke materijale u daljem radu sa darovitim decom.

Takođe očekujemo da nakon konferencije, uprave vrtića i lokalna samouprava budu podstaknuti da angažuju dodatne resurse i snabdeju predškolske ustanove sa didaktičkim igrama koje podstiču darovitost.

Kratak izveštaj sa konferencije zajedno sa linkovima ka resursima za učenje i usavršavanje koje smo prezentovali, i fotografijama, prosledićemo ciljanoj javnosti u Srbiji, u koju spadaju predškolske ustanove iz drugih gradova i mesta širom Srbije, udruženja vaspitača, pružaoci obuke stručnog usavršavanja za vaspitače, kao i druge visokoškolske ustanove koje obrazuju kadar za predškolsko vaspitanje, sa ciljem da se informišu o događaju i resursima koje smo prezentovali, i bliže se upoznaju sa resursima na priloženim linkovima.

Treću projektnu konferenciju održaće partner iz Hrvatske. Na konferenciji će biti najmanje 20 učesnika uključujući vaspitače, roditelje, upravnike vrtića i predstavnike lokalne gradske vlasti koji su zaduženi za predškolsko vaspitanje. Svrha konferencije je da im se predstave inovativni pristupi u podsticanju kreativnosti i darovitosti kod dece, do kojih smo došli tokom ovog projekta. Biće predstavljeni:

a) instrument za prepoznavanje darovitosti - učesnici će imati prilike da isprobaju instrumente i uz uputstva predstavnika Udruge Klikeraj analiziraju kako taj instrument pomaže vaspitaču da prepozna darovitost kod deteta.

b) Priručnik za vaspitače o dobrim pedagoškim praksama za podsticanje darovitosti o kreativnosti - učesnici će imati prilike da se detaljno upoznaju sa sadržajem i odlomcima priručnika za vaspitače i budu upućeni gde priručnik mogu preuzeti u digitalnoj formi.

c) Didaktičke igre za podsticanje darovitosti i kreativnosti - učesnici će imati prilike da se upoznaju i isprobaju novokreirane igre i didaktička sredstva koja nastavnici i roditelji mogu koristiti u radu i igri sa decom i na taj način podsticati kod dece kreativnost i darovitost. Na konferenciji će prisutnim predškolskim ustanovama biti doniran jedan broj tih didaktičkih igara.

d) Obuka o prepoznavanju darovitosti i podsticanju kreativnosti kod dece - učesnicima će biti predstavljen kurikulum obuke za podsticanje darovitosti i kreativnosti kod dece i mogućnost da vaspitači i roditelji tu obuku pohađaju virtuelno preko Moodle platforme Univerziteta u Mariboru ili Udruženja vaspitača Vojvodine. Na ovaj način će se potaknuti prekogranični efekat usavršavanja, polaznici iz jedne zemlje (Hrvatska) imaće mogućnost za se usavršavaju koristeći programe obuke organizatora iz druge zemlje (Slovenija, Srbija).

Konferencija će biti evaluirana od strane učesnika tako što će biti zamoljeni da popune evaluacioni formular. Ovaj formular će nastojati da istraži zadovoljstvo učesnika konferencijom u pogledu: a) relevantnosti i korisnosti sadržaja, b) relevantnosti i pristupa prezentera i predavača, c) prostora i organizacije. Iz ovako postavljene evaluacije moći ćemo da naučimo šta je u realizaciji konferencije bilo dobro a koje segmente naredni put treba pripremiti sa više pažnje. Od učesnika će se u listi za upisivanje tražiti i saglasnost da se fotografije i audiovizuelni materijali sa konferencije mogu koristiti u objavama i promociji.

Očekujemo da se vaspitači i roditelji sa konferencije vrate sa novim saznanjima i podstaknuti da koriste instrument, priručnik i didaktičke materijale u daljem radu sa darovitom decom.

Takođe očekujemo da nakon konferencije, uprave vrtića i lokalna samouprava budu podstaknuti da angažuju dodatne resurse i snabdeju predškolske ustanove sa didaktičkim igrama koje podstiču darovitost.

Kratak izveštaj sa konferencije zajedno sa linkovima ka resursima za učenje i usavršavanje koje smo prezentovali, i fotografijama, prosledićemo ciljanoj javnosti u Hrvatskoj, u koju spadaju predškolske ustanove iz drugih gradova i mesta, udruženja vaspitača, pružaoci obuke stručnog usavršavanja za vaspitače, kao i druge visokoškolske ustanove koje obrazuju kadar za predškolsko vaspitanje, sa ciljem da se informišu o događaju i resursima koje smo prezentovali, i bliže se upoznaju sa resursima na priloženim linkovima.

Četvrtu projektnu konferenciju održaće vrtić iz Austrije. Na konferenciji će biti najmanje 20 učesnika uključujući vaspitače, roditelje, upravnike vrtića i predstavnike lokalne gradske vlasti koji su zaduženi za predškolsko vaspitanje. Svrha konferencije je da im se predstave inovativni pristupi u podsticanju kreativnosti i darovitosti kod dece, do kojih smo došli tokom ovog projekta. Biće predstavljeni:

a) instrument za prepoznavanje darovitosti - učesnici će imati prilike da isprobaju instrumente i uz pratnju predstavnika vrtića iz Insbruka analiziraju kako taj instrument pomaže vaspitaču da prepozna darovitost kod deteta.

b) Priručnik za vaspitače o dobrim pedagoškim praksama za podsticanje darovitosti o kreativnosti - učesnici će imati prilike da se detaljno upoznaju sa sadržajem i odlomcima priručnika za vaspitače i budu upućeni gde priručnik mogu preuzeti u digitalnoj formi.

c) Didaktičke igre za podsticanje darovitosti i kreativnosti - učesnici će imati prilike da se upoznaju i isprobaju novokreirane igre i didaktička sredstva koja nastavnici i roditelji mogu koristiti u radu i igri sa decom i na taj način podsticati kod dece kreativnost i darovitost. Na konferenciji će prisutnim predškolskim ustanovama biti doniran jedan broj tih didaktičkih igara.

d) Obuka o prepoznavanju darovitosti i podsticanju kreativnosti kod dece - učesnicima će biti predstavljen kurikulum obuke za podsticanje darovitosti i kreativnosti kod dece i mogućnost da vaspitači i roditelji organizuju tu obuku.

Konferencija će biti evaluirana od strane učesnika tako što će biti zamoljeni da popune evaluacioni formular. Ovaj formular će nastojati da istraži zadovoljstvo učesnika konferencijom u pogledu: a) relevantnosti i korisnosti sadržaja, b) relevantnosti i pristupa prezentera i predavača, c) prostora i organizacije. Iz ovako postavljene evaluacije moći ćemo da naučimo šta je u realizaciji konferencije bilo dobro a koje segmente naredni put treba pripremiti sa više pažnje. Od učesnika će se u listi za upisivanje tražiti i saglasnost da se fotografije i audiovizuelni materijali sa konferencije mogu koristiti u objavama i promociji.

Očekujemo da se vaspitači i roditelji sa konferencije vrate sa novim saznanjima i podstaknuti da koriste instrument, priručnik i didaktičke materijale u daljem radu sa darovitim decom.

Takođe očekujemo da nakon konferencije, uprave vrtića i lokalna samouprava budu podstaknuti da angažuju dodatne resurse i snabdeju predškolske ustanove sa didaktičkim igrama koje podstiču darovitost.

Kratak izveštaj sa konferencije zajedno sa linkovima ka resursima za učenje i usavršavanje koje smo prezentovali, i fotografijama, prosledićemo ciljanoj javnosti u Austriji, u koju spadaju predškolske ustanove iz drugih gradova i mesta, udruženja vaspitača, pružaoci obuke stručnog usavršavanja za vaspitače, kao i druge visokoškolske ustanove koje obrazuju kadar za predškolsko vaspitanje, sa ciljem da se informišu o događaju i resursima koje smo prezentovali, i bliže se upoznaju sa resursima na priloženim linkovima.

Projekat će ostvariti uticaj na učesnike u smislu transfera znanja i iskustava u oblasti zajedničkog interesovanja, kao i jačanju kompetencija za rad sa darovitim decom, interkulturnu saradnju i komunikaciju, kao i bolje kompetencije kod partnera koji nisuiskusni u upravljanu projektima. Za učesnike je važna razmena iskustava i pedagoških praksi koje će preneti jedni drugima.

Na nivou organizacija učesnica projekat može dovesti do porasta broja članova (udruženja vaspitača) ili ugovora o dugoročnoj saradnji sa drugim organizacijama u sektoru, a kao posledica prepoznatljivosti organizacija u stručnim krugovima i javnosti. Za organizacije je naročito važna mogućnost povezivanja sa srodnim organizacijama i predškolskim ustanovama u drugim zemljama sa kojima mogu dalje razvijati saradnju i učiti nešto novo jedni od drugih. Ništa manje nije važno povezivanje sa akademskim i naučnim institucijama i sa organizacijama koje imaju specifičnu ekspertizu poput Udruge Klikeraj koja je specijalizovana za dizajniranje i proizvodnju didaktičkih igrica.

Među ciljnim grupama, projekat utiče na jačanje saradnje predškolskih ustanova i roditelja, kao i veće zainteresovanosti za praćenje svog deteta kod roditelja. Kod vaspitača projekat utiče na veću sigurnost u radu sa (darovitim) decom, ali i sa roditeljima. Takođe, projektom se postiže veći kvalitet i relevantnost KPR za vaspitače, dok se istovremeno doprinosu jačanju značaja uloge vaspitača u obrazovnom procesu. Kod lokalnih i nacionalnih donosioca odluka projekat utiče na razvoj svesti o korisnosti teme i novog pristupa u radu kojim se utiče na povećanje kvaliteta usluge obrazovanja i vaspitanja na predškolskom nivou.

Projektom se obezbeđuje bolji obuhvat inkluzije u predškolskim sistemima jer se smanjuje jaz između zakonskih propisa i kapaciteta za njihovo kvalitetno sprovođenje u praksi, a time se povećava i kvalitet pedagoškog rada sa svom decom. Zahvaljujući tome, očekuje se i da se to odrazi i na interesovanje roditelja za te vrtiće te da se dođe do povećanog upisa dece u vrtić, kao posledica rasta kvaliteta.

Projekat ima značajan uticaj i na jačanje intersektorske saradnje na transnacionalnom nivou, jer uvezuje aktere iz različitih društvenih miljea koji u fokusu svog rada imaju decu ili predškolstvo. Tu su pored predškolskih ustanova još i visokoškolske ustanove, lokalne, regionalne i nacionalne vlasti koje su odgovorne za rad i programe predškolskih ustanova, zatim udruženja roditelja i udruženja za decu, i udruženja koja su specifična za određene zemlje (npr. udruženja koja rade sa migrantima u zemljama u koje su destinacije migracionih tokova).

Projekat takođe utiče na:

- kvalifikovaniju radnu snagu sa većom samoinicijativom za razvojem u oblasti

- nižu cenu obuka za novozaposlene vaspitače
- veći inovacioni/kreativni potencijal kod vaspitača, ali i roditelja
- bolja tehničko-tehnološka pismenost kod vaspitača, ali i roditelja
- povećanje interesa studenata da se bave poslom vaspitača
- povećanje sigurnosti u nastupu vaspitača, motivacije, adaptibilnosti
- povećanje participacije dece u oblasti ranog razvoja.

Jačanje socijalne kohezije, ali i doprinos sprovođenju UNCRC u pogledu dečje participacije mogu biti značajni uticaji kako na lokalnom tako i na regionalnom, pa i nacionalnom nivou.

Uticaj projekta na evropskom nivou dugoročnog karaktera bi mogao biti sagledan kroz bolji kvalitet predškolskog obrazovanja, koherentniji pristup u radu sa darovitom decom i integrisanije evropsko predškolsko obrazovanje sa novim dobrim praksama koje bi bile predmet vršnjačkog učenja među vaspitačima i to putem eTwinning.

Na nacionalnom i lokalnom nivou želimo da kroz projekat razvijemo debate sa donosiocima odluka i drugim stejkholderima značajnim za sektor razvoja predškolskog obrazovanja i vaspitanja, a u cilju promocije uticaja koje inkluzivna praksa u radu sa darovitom decom donosi zajednicama širom granica jedne zemlje.

Uticaj projekta će se meriti putem evaluacionih izveštaja koji će ispitati na koji način i u kojoj meri se tokom projekta ostvaruje očekivani uticaj na različitim nivoima i u odnosu na različite stejkholdere i pojedinačne ciljne grupe projekta.

Uticaj će takođe biti predmet opservacije pridruženih organizacija na projektu i deo procesa konsultacija između njih i projektnih timova. Uticaj projekta biće razmatran na svakom sastanku Užeg projektnog tima, kao i timova za monitoring i evaluaciju.

Putem online upitnika, posete sajtova, korišćenjem i skidanjem materijala, upotrebe fb i poseta Youtube kanalima biće omogućeno praćenje uticaja tokom projekta u različitim populacijama. Komentari na korišćene materijale i procese rada će pružiti informacije o tome šta kome više odgovara, šta je potrebno menjati i eventualno dalje prilagođavati nacionalnom kontekstu, a time povećati uticaj i uključivanje stejkholdera.

Neki načini merenja nivoa uticaja projekta za različite učesnike, ciljne grupe i stejkholdere su:

- povećan interes vaspitača za KPN obukom
- povećan interes roditelja za rad sa detetom i vaspitačem
- povećan interes predškolskih ustanova za uvođenjem nove pedagoške prakse
- veća zastupljenost teme u medijima

Radi ostvarenosti uticaja projekta, tim za monitoring i tim za evaluacije će meriti ostvarenost u datom trenutku u odnosu na inicijalno zacrtane parametre, tj. indikatore uspeha koji uključuju:

- 14000 upoznato sa projektom i materijalima za rad sa darovitom decom
- 200 roditelja upoznato sa projektom i rezultatima pedagoškog rada za podsticanje darovitosti
- 4 akreditovana program obuke za vaspitače u oblasti podsticanja darovitosti
- 100 vaspitača koristi obuke dostupne putem Moodle platforme

- Većina učesnika obuke smatra obuku korisnom i primenjivaće stečena znanja u matičnoj predškolskoj ustanovi i td.

Unutar partnerstva projekat će distribuirati rezultate ka 2000 vaspitača članova Udruženja vaspitača u Srbiji,

Van partnerstva diseminacijom će biti obuhvaćeno 10000 vaspitača u Srbiji (članova Saveza udruženja vaspitača Srbije), 1000 vaspitača u Austriji, 500 vaspitača u Sloveniji i 500 vaspitača u Hrvatskoj. Zatim diseminacijom će biti obuhvaćeno 90 organizacija za decu u Srbiji, kao i 10 u Austriji, kao i po 50 roditelja u svakoj zemlji koji su aktivni u udruženjima roditelja, kao i u roditeljskim savetima pri predškolskim ustanovama.

Na lokalnom nivou projekat se obraća vaspitačima i predškolskim ustanovama, roditeljima dece predškolskog uzrasta, kao i donosiocima odluka – gradskim upravama nadležnim za rad predškolskih ustanova. Na nacionalnom nivou projekat se obraća udruženjima vaspitača i organizacijama za decu, kao i nadležnim ministarstvima i pokrajinskim sekretarijatima.

Takođe, na nacionalnom nivou projekat se obraća realizatorima seminara stručnog usavršavanja vaspitača.

Aktivnosti diseminacije prema trećim stranama biće precizirane u okviru radnog plana projekta na početku projekta. Najvažniji, opipljivi rezultati i informacije o njima biće dostupni na socijalnim mrežama facebook, tweeter, youtube i websajtovima partnera (očekivani broj min 10 relevantnih objava po partneru).

Svaki partner će biti u prilici da organizuje jedan ME, konferencijski događaj (sa 80 učesnika u Srbiji i po najmanje 20 učesnika u zemljama partnerima).

U svakoj zemlji biće min 5 nastupa u medijima na različite teme koje će projekat pokrenuti, kao i min. 2 objave o projektu u novinama.

Policy brief će biti kreiran i distribuiran stejkholderima donosiocima odluka u sferi predškolskog obrazovanja i vaspitanja u svim zemljama na engleskom i lokalnim jezicima, a kako bi se skrenula pažnja na značaj teme kojom se utiče na kvalitet u celokupnom sistemu obrazovanja.

Putem ovih aktivnosti biće omogućen prenos kako opipljivih materijala (4IO), tako i onih nevidljivih na prvi pogled, ali svakako dragocenih za obe ciljne grupe, kao i druge stejkholdere (stečena znanja i veštine u struci, ali i pogledu veština komunikacije, i interkulturalnih kompetencija).

Aktivnosti diseminacije mogu biti promenjene tokom projekta kao posledica loše povratne informacije od strane uključenih ciljnih grupa, u procesu konsultacija sa pridruženim organizacijama (eksterne kritike) ili kao preporuka monitoring tima (interna kritika).

Na evropskom nivou biće korišćena SEG, kao i E+ Project Results Platforma, dok će se u Srbiji rezultati diseminirati i putem EUINFO mreže/kancelarije.

Prilično veliko iskustvo partnera na projektu u vezi sa diseminacijom, organizovanjem velikih – konferencijskih događaja, zagovaranjem i prisustvom u TV i pisanim medijima pre svega na lokalnom i regionalnom nivou, biće iskorišćeno tokom cele dužine trajanja projekta, kao i po njegovom završetku.

Diseminacione aktivnosti na projektu će voditi partner iz Slovenije usled veoma velikog iskustva u pogledu implementacije projekata različitih EU programa, kao i izuzetnom povezanošću kako sa akademskim institucijama tako i sa NVO sektorom unutar Slovenije, ali i dobrom povezanošću sa različitim partnerima iz Hrvatske i Austrije čime se povećava mogućnost uticaja projekta na širi regionalni i evropski prostor.

Ovaj partner će zato voditi koordinaciju diseminacionih aktivnosti – usaglašenost u pristupu (i održaće webinar u pripremi projektnih aktivnosti), iako će se aktivnosti diseminacije odigravati u svakoj zemlji partnera i to vođene članovima projektnog tima koji imaju slično pređašnje iskustvo i/ili samim rukovodiocima. Svaki partner će staviti na raspolaganje korišćenje svojih websajtova, društvenih mreža kao i Konferencija koje organizuju i članstva u širim mrežama organizacija (Udruženje vaspitača Vojvodine je deo Saveza udruženja vaspitača Srbije), kako bi se obezbedila odgovarajuća ispunjenost indikatora definisanih za sprovođenje ovih aktivnosti, kao i što bolja nacionalna pokrivenost ovim aktivnostima. Kao i sve druge aktivnosti na projektu, diseminacija će takođe biti praćenja kroz rad tima za monitoring.

Neće biti ograničenja u dostupnosti projektnih rezultata.

Upotreba projektnih rezultata nakon njegovog završetka biće omogućena putem dostupnosti na digitalnim platformama – Moodle, kao i na Open source, ali i partnerskim web prezentacijama (koji će biti optimizovane kako bi sadržaj lakše mogao pronaći prilikom pretrage na browseru). Iskustvo u radu na projektu će takođe biti dostupno zainteresovanim stranama.

Strateško partnerstvo i odnos sa organizacijama saradnicama na projektu će biti učvršćen i u pogledu teme projekta, pa će rezultati biti i preko njih dalje distribuirani, a time i upotreba većeg broja korisnika.

Aktivnosti direktnog uključivanja ciljnih grupa u razvoj i testiranje projektnih intelektualnih rezultata predstavlja visoko relevantan faktor u osiguranju njihovog daljeg korišćenja i promocije nakon završetka projektnih aktivnosti.

Akreditacija programa obuke-kursa će doprineti povećanju interesa za njegovim pohađanjem usled dodele profesionalnih bodova vaspitačica, dok će sadržaj kursa biti dostupan takođe na Moodle platformama partnera u Srbiji i Sloveniji (koje će i institucije iz Hrvatske i Austrije moći da koriste).

Didaktičke igre će imati uputstva za proizvodnju i upotrebu 3D igre – licenca Open source će biti omogućena.

Preko Udruženja vaspitača i predškolskim ustanovama će se novi materijali dalje promovisati i eksploatisati.

Osnov održivosti projektnih rezultata nakon završetka projekta je i multisektorska saradnja ostvarene među partnerima koji imaju sopstvene resurse za razvoj i promociju upotrebe rezultata (kapacitet partnerstva).

Ostavlja se mogućnost održivosti projektnih rezultata i kao posledica pritiska na donosioce odluke o značaju teme i kvalitetu materijala za kvalitetno predškolsko obrazovanje i vaspitanje.